

Papur Tystiolaeth Llywodraeth Cymru - Sgiliau

03/07/2025

Mae Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig wedi gwahodd y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol i sesiwn graffu gyffredinol ar Sgiliau ar 17 Gorffennaf 2025. Bwriad y papur hwn yw llywio'r drafodaeth, gan roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau polisi yn y maes hwn, a'r camau mae Llywodraeth Cymru wedi'u cymryd i wella sgiliau ledled Cymru.

Cynnwys

1.	Cyflwyniad.....	3
2.	Polisiâu Sgiliau.....	4
	Sgiliau Sero Net.....	4
	Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol.....	5
	Prentisiaethau	6
	Rhaglen Sgiliau Hyblyg.....	7
	Sgiliau Digidol.....	8
	Medr.....	8
	Gyrfaoedd.....	8
	Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol	10
	Data cyflogwyr yng Nghymru.....	11

1. Cyflwyniad

- 1.** Nod polisiau sgiliau yw mynd i'r afael â sefyllfaoedd lle nad yw sgiliau'r gweithlu'n cyd-fynd ag anghenion cyflogwyr. Yn Llywodraeth Cymru, mae'r Is-adran Sgiliau yn canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau ôl-16, gan weithio'n agos gyda Medr, y Comisiwn newydd ar gyfer Addysg Drydyddol yng Nghymru, a sefydlwyd y llynedd.
- 2.** Mae elfennau system sgiliau Cymru a drafodir yn y papur hwn yn cynnwys Sgiliau Sero Net, Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol, polisi sgiliau Prentisiaethau, Rhaglen Sgiliau Hyblyg, sgiliau digidol, Medr, Gyrfaedd, Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol a chyd-destun sgiliau'r DU.
- 3.** Mae dimensiwn DU gyfan i bolisi sgiliau a bydd y papur yn ymdrin â'r rhyngwyneb â Llywodraeth y DU a gwledydd datganoledig eraill. Bydd aliniad Llywodraeth Cymru â "Strategaeth Ddiwydiannol Fodern y DU", a gyhoeddwyd ar 23 Mehefin 2025, hefyd yn cael ei gynnwys.

2. Polisiâu Sgiliau

Sgiliau Sero Net

- 4.** Mae llawer iawn o waith wedi'i wneud i gyflawni ein hymrwymiad i Sgiliau Sero Net. Rydym wedi gweithio gyda'n partneriaid a'n rhanddeiliaid i barhau i fapio anghenion sectorau allweddol o ran sgiliau a'n helpu i ddeall cyflymder a maint y newid sydd ei angen i gefnogi Economi Werdd Cymru. Eleni, rydym yn defnyddio'r Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol i gael dealltwriaeth 'ar lawr gwlad' o'r heriau a'r cyfleoedd gwyrdd ledled Cymru.
- 5.** Rydym yn gweithio ar draws y Llywodraeth i ddatblygu llwybrau gyrfa sero net clir, o ehangu dysgu STEM mewn ysgolion i adolygu a mireinio fframweithiau cymwysterau sero net mewn addysg drydyddol a chefnogi busnesau yng Nghymru i uwchsgilio eu gweithlu presennol i esblygu tuag at bontio teg.
- 6.** Rydym hefyd yn gweithio gyda Medr i archwilio cyfleoedd i wneud y system cymwysterau a sgiliau yn fwy hyblyg ac ystwyth i ymateb i'r heriau dynamig sy'n codi wrth gefnogi diwydiannau sero net fel rhan o'r pontio teg hwnnw.
- 7.** Mae Medr wedi cyhoeddi ei gynllun strategol gydag ymrwymïadau clir i sicrhau'r sgiliau sydd eu hangen ar bobl ar gyfer y dyfodol, gwella canlyniadau ôl-16 a hyrwyddo tegwch a chyfle cyfartal. Ar hyn o bryd, mae Medr yn cwblhau ei gynllun gweithredol a fydd yn rhoi mwy o fanylion ar ei gamau gweithredu cychwynnol.
- 8.** Rydym wedi bod yn cynnal adolygiad Sgiliau Gwyrdd gyda rhanddeiliaid i ystyried pa welliannau y gellid eu gwneud i'r ffordd mae'r system sgiliau gwyrdd yn gweithredu yng Nghymru. Mae canlyniadau bord gron Weinidogol ar Fforwm Sgiliau yr Amgylchedd Adeiledig, yn gynharach yn y flwyddyn, hefyd wedi'u hymgorffori a bydd adroddiad terfynol gydag argymhellion y gellir eu gweithredu ar Sgiliau Gwyrdd yn cael ei ddarparu i Ysgrifennydd y Cabinet a'r Gweinidog cyn diwedd tymor yr haf.
- 9.** Mae gwaith wedi parhau i ddatblygu ein llwybrau Taith tuag at Gymhwysedd ar gyfer proffesiynau allweddol a nodwyd, a'n nod yw cael cyfres ohonynt yn barod i'w cyhoeddi dros yr haf. Mae'r llwybrau hyn yn cael eu datblygu mewn partneriaeth â diwydiant a byddant yn darparu canllaw clir i sgiliau gwyrddach a gofynion proffesiynol i fusnesau a gweithwyr.
- 10.** Wrth edrych ymlaen, rydym yn datblygu rhwydweithiau o randdeiliaid i lywio maint a siâp Ecosystem Sgiliau Gwyrdd Cymru, gan gynnwys cyflogwyr, darparwyr

hyfforddiant, gweithwyr, pobl ifanc a chynrychiolwyr grwpiau nodweddion gwarchodedig. Byddwn yn gweithio gyda'n Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol i ymgysylltu â chyflogwyr penodol a chyflawni gweithgarwch traws-sector penodol i gefnogi blaenoriaeth Llywodraeth Cymru, sef Swyddi a Thwf Gwyrdd.

11. Byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd yn erbyn y Cynllun Gweithredu Sgiliau Sero Net cyn diwedd tymor y Senedd a byddwn hefyd yn ceisio gweithredu'n gyflym yr argymhellion penodol i'w rhoi ar waith a nodwyd ar Sgiliau Gwyrdd sy'n deillio o waith ar yr Adolygiad Tymor Byr o Sgiliau Gwyrdd dan arweiniad y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol.

Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol

12. Sefydlwyd Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol un mlynedd ar ddeg yn ôl ac maent yn rhoi trosolwg strategol o'r holl faterion sy'n ymwneud â chyflogaeth a sgiliau ar draws pedwar rhanbarth Cymru. Mae ymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu i gryfhau'r Partneriaethau hyn.

13. Maent yn gweithio gyda'u byrddau dan arweiniad cyflogwyr a rhwydweithiau cyflogwyr i osod blaenoriaethau ar gyfer sgiliau a nodir mewn cynlluniau cyflogaeth a sgiliau. Mae'r cynlluniau hyn yn cael eu cyhoeddi ar eu gwefannau a'u defnyddio gan Lywodraeth Cymru a phartneriaid rhanbarthol i gynorthwyo eu prosesau cynllunio.

14. Dros y blynyddoedd diwethaf, mae'r Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol wedi gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru, gan nodi blaenoriaethau rhanbarthol sy'n llywio'r defnydd o gyllid sgiliau. Yn ogystal, maent yn gweithredu fel strwythurau sgiliau rhanbarthol i gefnogi'r gwaith o weithredu Bargeinion Twf a Bargeinion Dinesig sy'n cwmpasu materion sgiliau, gan gynnwys materion trawsffiniol lle mae systemau sgiliau'n wahanol.

15. Mae'r gyllideb ar gyfer Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol wedi'i chynnal ar yr un lefel â blynyddoedd blaenorol ar gyfer 2025-26, sef £290k fesul Partneriaeth y flwyddyn. Bydd gwaith Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol yn canolbwyntio mwy ar sgiliau gwyrdd yn ystod 2025-26, i gyd-fynd â blaenoriaeth y Cabinet o "Swyddi a Sgiliau Gwyrdd". Byddant yn gweithio gyda'u rhwydweithiau cyflogwyr i nodi anghenion sgiliau gwyrdd rhanbarthol a chenedlaethol, wedi'u llywio gan wybodaeth am y farchnad lafur. Byddant hefyd yn gweithio mewn partneriaeth â Medr i osod blaenoriaethau sgiliau gwyrdd ar gyfer darparu addysg bellach a phrentisiaethau.

16. Mae cyfarfodydd monitro bob pythefnos ar waith i fonitro'r gwaith o gyflwyno cynlluniau sgiliau gwyrdd newydd ar gyfer y flwyddyn ariannol hon i gyflawni blaenoriaeth Swyddi a Sgiliau Gwyrdd y Llywodraeth. Mae cynlluniau cyflogaeth a sgiliau Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol hefyd yn cael eu hadnewyddu ar gyfer 2025. Mae'r data sy'n sail i argymhellion sgiliau rhanbarthol yn cael eu diweddarau.

Prentisiaethau

17. Mae prentisiaethau yn offeryn hanfodol i adeiladu Cymru gryfach, decach a mwy cyfiawn sy'n addo llwyddiant economaidd i bawb. Mae prentisiaethau'n cefnogi ein hymdrech i godi lefelau sgiliau, gwella cynhyrchiant a chreu cymunedau mwy cydnerth. Maent ar gael ym mhob sector, boed hynny mewn arloesi digidol neu'r economi sylfaenol, mewn meysydd megis iechyd a gofal cymdeithasol, gofal plant a thai. Maent ar gael o Lefel 2 (sy'n cyfateb i lefel TGAU) ac yn cael eu hategu gan gymwysterau cadarn sy'n cynnig llwybr i lefel gradd i ddysgwyr.

18. Mae Llywodraeth Cymru'n ariannu 100% o gostau hyfforddi prentisiaid o unrhyw oedran gyda busnesau o unrhyw faint. Mae'r prentisiaid yn dilyn Fframwaith Prentisiaethau Cymru cymeradwy, megis mewn Ynni, Peirianeg neu Adeiladu, a rhaid iddynt fod yn gweithio yng Nghymru am 51% neu fwy o'u hamser. Mae cymhelliant i gyflogwyr recriwtio prentisiaid anabl, yn ogystal â Phrentisiaethau a Rennir â Chymorth.

19. Fel y mae'r Pwyllgor wedi ei archwilio o'r blaen, mae Ardoll Prentisiaethau Llywodraeth y DU yn gymwys i fusnesau perthnasol yng Nghymru yn seiliedig ar nifer y gweithwyr, ond nid yw'n gweithredu fel ffrwd ariannu benodol ar wahân ar gyfer Llywodraeth Cymru. Bydd angen i ni ystyried sut y gall trefniadau ar gyfer yr Ardoll Twf a Sgiliau newydd weithio orau gyda gofynion cyflogwyr Cymru.

20. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i gefnogi prentisiaethau ledled Cymru, drwy ein polisïau addysg drydyddol a sgiliau. Ar gyfer 2025/26, mae Llywodraeth Cymru wedi cadw'r gyllideb prentisiaethau ar £144m.

21. Mae ymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu i ehangu prentisiaethau gradd. Rydym wedi datblygu darpariaeth newydd ar gyfer y diwydiant rheilffyrdd ac, o fis Medi 2024, mae llwybrau prentisiaethau gradd adeiladu wedi bod ar gael mewn rheoli adeiladu, peirianeg sifil, mesur meintiau a thirfesur. Mae nifer y llwybrau digidol wedi'i ehangu hefyd. Mae unrhyw ehangu pellach wedi'i gyfyngu gan bwysau cyllidebol. Yng Nghymru, rydym wedi canolbwyntio prentisiaethau gradd ar sectorau twf megis digidol, peirianeg a gweithgynhyrchu lle mae

datblygiadau mewn arloesi yn debygol o gael effaith sylweddol a hirdymor ar dwf economaidd Cymru.

22. Yn ddiweddar, cyhoeddodd Medr ei gylch adolygu tair blynedd ar gyfer fframwaith prentisiaethau. Ar hyn o bryd, mae'r Comisiwn yn adolygu fframweithiau yn y sectorau creadigol, adeiladu a pheirianeg, gan weithio gyda rhanddeiliaid perthnasol, gan gynnwys Cymwysterau Cymru, i sicrhau bod cymwysterau o fewn llwybrau prentisiaethau yn diwallu anghenion dysgwyr, cyflogwyr ac economi Cymru.

Rhaglen Sgiliau Hyblyg

23. Yn chwarter olaf Blwyddyn Ariannol 2024/2025, dyrannwyd cyllideb y Rhaglen Sgiliau Hyblyg yn llawn i Fusnesau Cymru (£1.3m). Ym mis Mai, lansiodd y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol y Rhaglen Sgiliau Hyblyg yn ffurfiol ar gyfer 2025/2026 gyda chyllideb uwch o £7.531m.

24. Lansiwyd ymgyrch farchnata bwrpasol y Rhaglen ym mis Mehefin 2025. Mae Pecyn Cymorth Rhanddeiliaid wedi'i ddrafftio ar gyfer darparwyr hyfforddiant, cyrff hyfforddi a chyflogwyr i wella'r ddealltwriaeth o'r Rhaglen a sut i fod yn rhan ohoni. Rydym hefyd wrthi ar hyn o bryd yn llunio cynllun i ddefnyddio 'opsiynau cyfathrebu dim cost' i ehangu ein negeseuon.

25. Rhwng 1 Ebrill ac 11 Mehefin, cymeradwyodd Llywodraeth Cymru 67 o geisiadau am gyllid y Rhaglen Sgiliau Hyblyg ac ymrwymodd £1,330,722, gan gefnogi 4,284 o ymyriadau hyfforddi.

26. Mae cynlluniau marchnata, cyfathrebu ac ymgysylltu yn mynd rhagddynt yn dda er mwyn gallu gwneud defnydd llawn o'r gyllideb uwch sydd wedi'i dyrannu i'r Rhaglen ar gyfer 2025/2026. Bydd gweithgarwch Ymgysylltu â Chyflogwyr wedi'i Dargedu a Rheoli Perthnasoedd yn sail i'n dull gweithredu, ac rydym yn sicrhau ein bod yn rhan o weithgareddau trawslywodraethol gyda busnesau, gan gynnwys cymryd rhan mewn digwyddiadau mawr megis yr Uwchgynhadledd Buddsoddi yn y gaeaf.

Sgiliau Digidol

27. Rydym wedi bod yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr ar draws Llywodraeth Cymru i sicrhau bod Sgiliau Digidol yn gwneud cyfraniad allweddol at gyflawni'r Strategaeth Ddigidol i Gymru a'r Cynllun Gweithredu Seiber i Gymru.

28. Byddwn yn parhau i archwilio'n rhagweithiol pa gyfraniad y gall y Rhaglen Sgiliau Hyblyg wedi'i gwella ei wneud at uwchsgilio ein diwydiant Seiber ac AI a byddwn yn cyfrannu'n sylweddol at Wythnos Dechnoleg Cymru ym mis Tachwedd. Ar hyn o bryd, rydym yn archwilio ymgyrch gyfathrebu ar y cyd ar Sgiliau Digidol gyda'r Hyb Arloesedd Seiber.

Medr

29. Mae swyddogion o'r Is-adran Sgiliau yn gweithio'n agos gyda Medr, ar draws meysydd megis Prentisiaethau, Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol, Sgiliau Digidol, Sgiliau Sero Net, Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol a Gwybodaeth am y Farchnad Lafur. Mae cyfarfodydd rheolaidd ar waith gyda Medr i sicrhau bod cyfeiriad polisi'n cael ei ddarparu, yn enwedig ynghylch blaenoriaeth "Swyddi a Thwf Gwyrdd" y Llywodraeth.

30. Mae sector Addysg Bellach Cymru yn gwneud cyfraniad hanfodol at ddarparu sgiliau i ddysgwyr o bob oedran. Mae colegau a darparwyr hyfforddiant annibynnol yn cynnig ystod o gyrsiau a chymwysterau sy'n cwmpasu gwahanol agweddau ar yrfa unigolyn, o addysg ôl-16 i uwchsgilio ac ailsgilio ar gyfer newid gyrfa. Mae llawer o'r cyrsiau wedi'u hariannu'n llawn ac ar gael am ddim fel rhan o drefniant ariannu Llywodraeth Cymru gyda cholegau.

31. Mae mwy a mwy o gyrsiau sy'n cynnwys agweddau cynaliadwyedd neu sy'n cyfrannu'n gynhenid at yrfaeodd sy'n gysylltiedig â sero net yn cael eu cynnig, o sgiliau technegol mewn peirianeg, adeiladu, i sgiliau trawsbynciol mewn arweinyddiaeth, llythrennedd digidol a chynaliadwyedd yn y gweithle.

Gyrfaeodd

32. Gyrfa Cymru yw'r gwasanaeth cenedlaethol sy'n darparu cyngor, cyfarwyddyd a hyfforddiant yn ymwneud â gyrfaeodd i bob oedran.

33. Mae Gyrfa Cymru yn gweithio gydag ysgolion uwchradd, ysgolion arbennig, Unedau Cyfeirio Disgyblion a cholegau ledled Cymru, gan gefnogi pobl ifanc i allu

cynllunio a rheoli eu gyrfaedd yn fwy effeithiol mewn marchnad swyddi gymhleth sy'n newid drwy'r amser. Maent yn darparu gwybodaeth, cyngor a chyfarwyddyd gyrfaedd wedi'u teilwra i anghenion pob person ifanc a sesiynau grŵp i helpu dysgwyr i ddysgu mwy am eu dewisiadau gyrfa, deall sut y gall eu dewisiadau effeithio ar eu gyrfa yn y dyfodol a sut i gymryd eu camau nesaf.

34. Ers mis Medi 2024, mae Gyrfa Cymru wedi cynnig cyfweiliad cyfarwyddyd gyrfaedd i bob person ifanc cyn iddynt adael blwyddyn 11. Mae hyn yn rhoi cyfle i bobl ifanc fod yn ymwybodol o'u dewisiadau o ran llwybrau yn y dyfodol, gan eu galluogi i wneud dewis gwybodus yn y dyfodol. Erbyn diwedd mis Mai 2025, roedd Gyrfa Cymru wedi darparu'r cymorth hwn i dros 85% o'r garfan Blwyddyn 11 bresennol.

35. Mae Gyrfa Cymru hefyd yn darparu cymorth ac adnoddau i weithwyr addysg proffesiynol ac athrawon, gan eu cefnogi i ymwreiddio addysg gyrfaedd a phrofiadau sy'n gysylltiedig â byd gwaith (CWRE) ar draws y Cwricwlwm i Gymru. Mae Gyrfa Cymru yn gweithio gyda miloedd o fusnesau ledled Cymru i hwyluso dod ag ysgolion a chyflogwyr at ei gilydd gyda'r nod o hysbysu, ysbrydoli ac ysgogi pobl ifanc am eu cyfleoedd gyrfa. Mae gweithgareddau'n cynnwys cyflwyniadau gan gyflogwyr, modelau rôl, ymweliadau safle, diwrnodau 'Byd Gwaith', ffug gyfweiliadau a ffeiriau gyrfaedd.

36. Ers 2022/23, drwy brosiect adnewyddu a diwygio Llywodraeth Cymru, mae Gyrfa Cymru wedi cynnig cymorth i ysgolion a cholegau sefydlu a rheoli eu cymuned cyn-fyfyrrwyr eu hunain, yn ogystal â lleoliadau profiad gwaith wedi'i deilwra (TWE) i ddysgwyr cyfnod allweddol 4 a oedd yn colli diddordeb yn eu hastudiaethau ac yn wynebu risg o ddod yn NEET.

37. Mae Cymru'n Gweithio, a lansiwyd ym mis Mai 2019, yn cael ei ddarparu gan Gyrfa Cymru. Trwy Cymru'n Gweithio mae Llywodraeth Cymru yn darparu gwasanaethau coetsio, cyfarwyddyd a chynghor gyrfaedd a chyflogadwyedd personol, diduedd i'r rhai sy'n 16+ oed sy'n byw yng Nghymru, gan gynnwys y rhai o fewn yr ystad carchardai a'r rhai sy'n ceisio noddfa. Mae Cymru'n Gweithio yn atgyfeirio unigolion at raglenni cyflogadwyedd priodol gan gynnwys Twf Swyddi Cymru+, ReAct+, Cymunedau am Waith a Mwy a Hyfforddeiaethau; mae'r gwasanaeth hefyd yn cefnogi unigolion i gael gwaith, i fod yn hunangyflogedig a dilyn prentisiaethau. Ers ei sefydlu, mae Cymru'n Gweithio wedi cefnogi 200,000 o gwsmeriaid.

38. Mae gwefan Gyrfa Cymru yn cynnwys

- ystod o wybodaeth yn ymwneud â swyddi

- mae adnodd Dinas Gyrfaedd yn helpu dysgwyr mewn lleoliadau cynradd i ddechrau archwilio byd gwaith a gyrfaedd.
- tudalen swyddi'r dyfodol sy'n archwilio rhanbarthau a diwydiannau Cymru, fel y gall pobl ddysgu pa swyddi y gallent eu gwneud, nawr ac yn y dyfodol (<https://gyrfacymru.llyw.cymru/swyddi-dyfodol-cymru/swyddi-mewn-amaethyddiaeth-a-thir>).
- gwybodaeth ddaearyddol i bobl ifanc, fel y gallant weld, er enghraifft, lle mae mathau penodol o brentisiaethau'n cael eu cynnig ledled Cymru.

39. Mae gwefan Cymru'n Gweithio hefyd yn cynnwys bwletin swyddi y gall pobl danysgrifio iddo er mwyn gweld y swyddi gwag sydd ar gael ar hyn o bryd ledled Cymru.

Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol

40. Mae Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (SGC) yn nodi'r wybodaeth, y sgiliau a'r cymwyseddau sy'n ofynnol ar gyfer galwedigaeth ac yn sail i ystod o gymwysterau prentisiaeth a chymwysterau galwedigaethol oedolion ledled y DU a thramor. Mae'r Strategaeth SGC ar gyfer 2022 a thu hwnt yn cefnogi'r cysyniad o ddysgu gydol oes drwy alluogi unigolion i ennill y sgiliau trosglwyddadwy mwyaf hanfodol i economi'r dyfodol. Mae SGC yn cefnogi cludadwyedd sgiliau a symudedd parhaus y gweithlu ar draws sectorau, rhanbarthau a gwledydd.

41. Maent yn ymatebol i newidiadau galwedigaethol a chymdeithasol; drwy ddadansoddi Gwybodaeth am y Farchnad Lafur (LMI), mae'r system SGC yn nodi galwedigaethau sy'n dod i'r amlwg, y rhai y mae galw amdanynt a'r rhai sydd ar drai, a newidiadau galwedigaethol sy'n digwydd oherwydd arferion gweithio, technolegau a deddfwriaeth newydd. Mae SGC yn sicrhau yr ymgynghorir â chyflogwyr o bob un o'r pedair gwlad yn y DU i sicrhau bod y sgiliau a'r cymwyseddau sy'n ofynnol ar gyfer swydd benodol yn gyson ac yn drosglwyddadwy, waeth ble mae'r swydd honno'n cael ei gwneud. Nid yw SGC yn canolbwyntio ar fusnesau mawr yn unig; maent yn mynd i'r afael ag anghenion sgiliau'r economi sylfaenol, yn ogystal â busnesau bach, gwledig a dwyieithog. Mae'r Grŵp Llywodraethu SGC tair gwlad yn comisiynu gwaith i sefydlu blaenoriaethau galwedigaethol sectorol, a fydd yn cynnwys rolau a gyflawnir mewn lleoliadau gwledig.

42. Mae SGC ar gael i gefnogi atebion hyfforddiant ac addysg ar gyfer sectorau gwledig allweddol megis twristiaeth a lletygarwch, amaethyddiaeth, ynni a bwyd

a diod. Mae SGC hefyd yn amlinellu'r cymwyseddau galwedigaethol sy'n ofynnol ar gyfer rolau crefftus a rolau heb sgiliau o fewn yr economi sylfaenol a gwasanaethau hanfodol eraill a ddefnyddir mewn ardaloedd gwledig.

43. Er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn ymgymryd â chymaint o ddysgu safon diwydiant â phosibl, mae'r Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol a gomisiynwyd gan Lywodraethau yng Nghymru, Gogledd Iwerddon a'r Alban yn cael eu defnyddio'n eang i ddatblygu cymwysterau a bod yn sail i gynllunio'r gweithlu. Mae adroddiad ar yr astudiaeth thematig ar Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol Gwyrdd/Sero Net hefyd wedi'i gyhoeddi'n ddiweddar ac mae bellach yn cael ei ystyried gan swyddogion.

44. Mae'r galw am SGC diwygiedig a newydd yn cael blaenoriaeth yn flynyddol. Mae adolygiadau'n sicrhau bod safonau'n parhau i fod yn addas i'r diben ac yn addasu i ddiwallu anghenion cyflogwyr a diwydiant ledled y DU, nawr ac yn y dyfodol.

Data cyflogwyr yng Nghymru

45. Mae tystiolaeth yn dangos bod y mwyafrif o gyflogwyr yng Nghymru yn gallu cael gafael ar y sgiliau sydd eu hangen arnynt. Dangosodd Arolwg Sgiliau Cyflogwyr 2022 fod gan un o bob deg (10 y cant) o gyflogwr yng Nghymru swyddi gwag yr oeddent yn cael trafferth eu llenwi oherwydd prinder ymgeiswyr â'r sgiliau, y cymwysterau neu'r profiad gofynnol (swyddi gwag oherwydd prinder sgiliau). Yn gyffredinol, roedd 35 y cant o swyddi gwag yng Nghymru yn swyddi gwag oherwydd prinder sgiliau.

46. Dangosodd ffigurau ar swyddi gwag a swyddi gwag oherwydd prinder sgiliau gynnydd o gymharu â'r blynyddoedd blaenorol, er y dylid ystyried hynny yng nghyd-destun y cynnydd mewn swyddi gwag a ddigwyddodd yn ystod y pandemig Covid-19, a oedd yn cyd-daro â'r gwaith maes ar gyfer Arolwg Sgiliau Cyflogwyr 2022 (Mehefin 2022 i Fawrth 2023). Dywedodd mwy nag wyth o bob deg (84 y cant) o gyflogwr sydd â swyddi gwag oherwydd prinder sgiliau eu bod wedi cymryd camau i fynd i'r afael â'r sefyllfa. Yr ymateb mwyaf cyffredin i swyddi gwag oherwydd prinder sgiliau oedd cynyddu gwariant ar hysbysebu a recriwtio (34 y cant).

47. O ran heriau sgiliau mewnol, roedd 14 y cant o gyflogwyr yn teimlo nad oedd o leiaf un aelod o staff yn gwbl hyfedr yn eu swydd (bwlch sgiliau). Roedd hyn yn gyson â 2019 (13 y cant). Roedd cyfran y gweithwyr yr ystyriwyd nad oeddent yn

gwbl hyfedr (dwysedd bwlch sgiliau) yn 2022 hefyd yn debyg i 2019 (4.1 y cant yn 2022 a 4.0 y cant yn 2019). Y rhesymau mwyaf cyffredin dros fylchau sgiliau oedd y ffaith bod staff yn newydd i'r rôl (70 y cant), ac nad oeddent ond wedi cwblhau rhan o'u hyfforddiant (61 y cant). Roedd wyth o bob deg (80 y cant) o gyflogwr wedi cymryd camau i wella hyfedredd neu sgiliau staff sydd â bylchau sgiliau. Yr ymatebion mwyaf cyffredin i fylchau sgiliau oedd cynyddu gweithgarwch hyfforddiant neu wariant ar hyfforddiant (60 y cant) a chynyddu goruchwyliaeth staff sydd â bylchau sgiliau (53 y cant).

48. Roedd chwech o bob deg (60 y cant) o gyflogwr yng Nghymru wedi ariannu neu drefnu hyfforddiant i'w staff dros y 12 mis cyn y cyfweiliad, i lawr o'r 62 i 63 y cant a welwyd yn y cyfnod rhwng 2015 a 2019. Cafodd y gostyngiad hwn ei sbarduno gan y ffaith bod cyfran is o gyflogwyr yn darparu hyfforddiant i ffwrdd o'r gwaith (36 y cant yn 2022 o gymharu â 45 y cant yn 2019). Roedd cyfran y staff a hyfforddwyd hefyd wedi gostwng o 65 y cant yn 2019 i 63 y cant yn 2022.